

Motion till riksdagen 2007/08:N206

av **Jan Lindholm (mp)**

Minskad oljeförbrukning

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anføres i motionen om behovet av teknikupphandling som styrmedel för att snabbare minska förbrukningen av olja.

Bakgrund

Även om det kan råda viss tvekan om hur stort det maximala årliga uttaget av olja ur jorden kan vara så verkar de flesta så kallade insatta bedömare numera anse att vi troligen befinner oss vid det man kallar ”peak oil”. När jag skriver detta har det även kablat ut över världen att oljelagren är ovanligt små.

Olja är en ändlig resurs som vi bör ta ansvar för och se till att även kommande generationer får möjlighet att bruka dess unika egenskaper. Att förbränna en så kvalitativ produkt är egentligen mot allt sunt förnuft. Att minska användningen av oljeprodukter så snart som möjligt borde därför vara en prioriterad fråga. Med vår gröna politik som stöd fasades användningen av villaolja nästan helt ut under förra mandatperioden, vilket vi är nöjda med.

Olja som råvara för fordonsbränslen är en sak som det senaste året inte längre enbart är något som Miljöpartiet ifrågasätter. Det är självklart bra att andra partier numera bekymrar sig över hur vi skall klara av att ställa om vår fordonspark till nya villkor. Jag är självklart nöjd att se att mycket av det vi drev igenom förra mandatperioden 2002–2006, och som då kritiserades och ansågs utvecklingsfientligt av de borgerliga partierna, numera utgör en del av deras politik. Man behöver inte bara mäta framgång i röstetal utan man kan även mäta det i politiskt genomslag.

Men vi måste gå vidare och börja titta på andra områden där olja används. Vi har inte råd att vänta på att varje nytt steg skall få fullt genomslag innan vi tar itu med nästa åtgärd. Problemen är för stora och konsekvenserna för omfattande för det.

Fel! Okänt namn på

Problembeskrivning

Ett område där olja förbrukas i stor omfattning är som smörjmedel i maskiner och motorer. Ett annat är oljor för kraftöverföring, hydrauloljor, i många olika sammanhang. De flesta känner säkert till att man måste byta olja i bilmotorn ibland och att man har en hydraulisk styrning på bilen men mer vet de flesta inte om detta. Oljor är emellertid ofrånkomligt även inom industri och handel. Hydraulik och smörjoljor finns nästan överallt.

Enbart i Sverige förbrukar vi årligen över 35 miljoner liter hydrauloljor och 138 miljoner liter smörjoljor. I stor utsträckning är dessa oljeprodukter fortfarande baserade på mineralolja även om syntetprodukter kommer in i vissa segment. Att minska förbrukningen av smörjoljor och hydrauloljor är därför även det ett sätt att minimera den totala användningen av en begränsad resurs och därmed ge kommande generationer bättre villkor.

Orsaken till att smörjoljor och hydrauloljor byts är att de förorenas under driften. Oljorna försämras egentligen inte utan de förorenas. Ett av mina första sommarjobb som ung gymnasist på 1960-talet var att ansvara för kvaliteten på transformatoroljor på dåvarande ASEA, varför jag känner till frågan lite.

Nu finns det teknik för att rena oljor med mycket stor effektivitet. Man kan nästan påstå att hydrauloljorna och smörjoljorna kan få evigt liv. Tester har gjorts på tunga fordon som kört med samma olja i 45 000 mil utan att dess egenskaper har försämrats.

Förslag till åtgärd

Jag saknar de tuffa tag som gamla Nutek använde genom sina samordnade teknikupphandlingar på slutet av 1980-talet och en bit in på 1990-talet. Man lyckades så bra att man blev fråntagen sitt uppdrag. Genom dessa upphandlingar fick vi fram energisnåla fönster och kylar och frysar mer än halverade sin energiförbrukning, och det ledde fram till helt ny motorteknik när vi fick flexifuel-bilar.

Genom teknikupphandlingen kom ny teknik fram. Varför har ingen myndighet det uppdraget längre kan man undra?

Staten skulle kunna ställa krav som en stor konsument och samordna sig även med kommunerna och intresserade företag. Jag vet att det finns teknik som gör det möjligt att mycket kraftigt minska förbrukningen av hydrauloljor och smörjoljor som tyvärr kommit i skymundan eftersom allt fokus ligger på bränslen.

Mitt förslag är därför att regeringen ger lämplig myndighet i uppdrag att prioritera att arbeta med att inventera var mineraloljebaserade produkter används i samhället och snarast formulera tuffa krav på hur mycket man rimligen kan minska behovet av mineralolja och utifrån detta forma grupper för samordnad teknikupphandling. Eftersom bilindustrins verkstäder till stor del försörjer sig på oljebyten så finns det mycket pengar att spara bara på mitt

Fel! Okänt namn på

exempel i motionen. Inte ett offentligt fordon efter 2008 som kräver oljebyten oftare än 15 000 mil borde vara ett busenkelt tekniksteg för alla att ta om kravet ställs.

Marknadens aktörer väljer det enkla; så länge kunderna är nöjda stiger vinsterna om man låter bli att ta fram nya produkter. Nu är det bråttom som bara den och då måste konsumenterna formulera näst intill ouppnåeliga krav för att det skall bli fart på utvecklingen.

Den myndighet som får uppdraget behöver inget utökad anslag utan bara tydliga direktiv. Den myndigheten kommer nämligen att snabbt spara in massor av pengar åt sig själv och andra. Men det behövs en tydlig politisk vilja eftersom motståndet är starkt från näringslivet som känner sig hotat av den sortens krafter.

Stockholm den 25 september 2007

Jan Lindholm (mp)